

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	31104 Геоморфологія та природопізнавальний туризм
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	106 Географія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31104
Назва ОП	Геоморфологія та природопізнавальний туризм
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Покоłodна Марія Миколаївна, Карайченцева Ганна Андріївна, Заставецька Леся Богданівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	22.02.2022 р. – 24.02.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/106/31104-geomorphology-and-nature-tourism.pdf>

Програма візиту експертної групи <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/106/31104-Program-of-expert-visits.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Ознайомлення з ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти та освітньою діяльністю за цією програмою справило позитивне враження і дозволяє зробити наступні висновки: зміст ОП корелює із суспільною потребою у фахівцях з геоморфології та природопізнавального туризму й містить всі необхідні освітні та наукові компоненти для забезпечення програмних результатів навчання й повноцінної підготовки бакалаврів із спеціальності 106 «Географія». НПП, які відповідають за реалізацію освітньої програми, мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію й успішно поєднують навчально-викладацьку і науково-дослідницьку роботу. КНУ ім. Т. Шевченка має сформовану потужну наукову школу геоморфологів та геологів. До удосконалення й реалізації освітньої діяльності на ОП активно залучаються роботодавці. В Університеті відсутні ознаки дискримінації з а будь-якою ознакою. Наявна потужна нормативна складова, яка урегулює конфліктні ситуації на всіх рівнях діяльності ЗВО. Ведеться постійна робота щодо популяризації академічної доброчесності серед НПП та здобувачів. Для реалізації ОП використовується потужна матеріально-технічна база факультету та ЗВО, наявні лабораторії з відповідним інструментарієм, створено належні умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами. ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти має перспективи розвитку на основі врахування досвіду найкращих вітчизняних та зарубіжних практик у підготовці фахівців геоморфологів та туризмознавців. За результатами акредитаційної експертизи експертна група констатує, що освітня програма в цілому відповідає Критеріям оцінювання якості освітньої програми, виявлені недоліки не є суттєвими та пропонує акредитувати ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» першого (бакалаврського) рівня у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Узагальнення сильних сторін та позитивних практик за ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» наступне: мета програми сформульована відповідно до суспільної місії та стратегії ЗВО; при розробці та подальших переглядах ОП враховано досвід аналогічних вітчизняних та зарубіжних (понад 50) програм; в ЗВО створено сприятливе освітнє середовище, яке дозволяє реалізувати здобувачам свої освітні потреби та розвивати свої здібності та таланти; ОП, що акредитується характеризується потужним науковим кадровим складом; НПП під час викладання дисциплін застосовують класичні та новітні методи викладання та дослідження; простежується органічний та гармонійний взаємозв'язок навчання та досліджень під час реалізації освітнього процесу за ОП; до реалізації та обговорення ОП залучено широке коло роботодавців; для проведення виробничої практики використовуються профільні підприємства; сайт кафедри землезнавства та геоморфології, яка безпосередньо реалізує ОП містить необхідну інформацію, що стосується освітнього процесу й освітнього середовища ЗВО; матеріально-технічна база дозволяє досягти програмних результатів навчання (ПРН), наявні 3 лабораторії з необхідним устаткуванням та інструментарієм, а також 3 комп'ютерні класи з спеціалізованим програмним забезпеченням для геоінформаційного та (гео)статистичного аналізу; наявна процедура нагородження та матеріального стимулювання НПП, яка враховує різні види діяльності (викладацьку, організаторську, наукову тощо) викладачів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Узагальнення слабких сторін програми наступне: обговорення та отримання пропозицій щодо удосконалення ОП від всіх заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та здобувачів відбувається здебільшого в усній формі під час зустрічей; потребує оновлення інформація про НПП на сайті випускової кафедри та сайті географічного факультету; відсутні посилання на робочі програми окремих ОК за 2021 р.; відсутність практики зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; слабка ознайомленість здобувачів щодо нормативних документів та процедури вирішення конфліктних ситуацій, реалізації права на академічну мобільність. Рекомендації щодо покращення якості ОП: запровадити процедуру анкетування здобувачів та роботодавців щодо змісту та структури ОП у письмовому або електронному вигляді; здійснити корекцію ФК та ПРН, адаптувавши їх до тематики освітньої програми, доповнити перелік обов'язкових ОК дисциплінами туризмознавчого спрямування; покращити внутрішню та зовнішню академічну мобільність здобувачів ОП; оновити інформацію на сайті випускової кафедри щодо НПП, які реалізують освітній процес на ОП; покращити інформаційну роботу зі здобувачами вищої освіти, які навчаються за даною ОП щодо загальних документів, які регламентують права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, процедури вирішення конфліктних ситуацій, реалізації права на академічну мобільність тощо; здійснювати періодичне оновлення ліцензійних програм, які використовують під час навчання та отримання навичок використання інформаційних технологій, картографічних та геоінформаційних моделей; залучати здобувачів вищої освіти до обговорення ОП під час засідання кафедри та проводити внутрішній (факультетський, кафедральний) моніторинг якості освіти; покращити умови для громадського обговорення ОП, а саме публікувати проєкт ОП та процес надання рекомендацій та пропозицій щодо покращення ОП за одним посиланням.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» корелюють із стратегією Київського національного університету ім. Т. Шевченка (далі – ЗВО), що представлена у «Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025 року» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>). Аналіз документу дає підстави ЕГ стверджувати про відображення цілей ОП у 6 з 9 головних напрямків розвитку ЗВО. Зокрема, цілям ОП повністю відповідають всі пункти розділу 1 «Освітній процес», окрім п.1.6; пункти 7, 12,13,16,19,20 розділу II «Дослідження та інновації», пункт 30 розділу III «Міжнародне співробітництво»; пункти 38-39 розділу «Інформатизація»; опосередковано відображають цілі ОП розділ V «Формування суспільних цінностей» (п.41-48) та розділ VI «Розвиток людського капіталу» (п.50-54). Цілі ОП співпадають з метою освітньої діяльності ЗВО, зазначеною у Статуті (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>) : «підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців для наукових та освітніх установ, органів державної влади та управління, підприємств усіх форм власності за всіма рівнями вищої освіти (доктор наук, доктор філософії, магістр, бакалавр, молодший бакалавр) в усіх сферах освіти (відповідно до міжнародних і вітчизняних класифікацій освіти), утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей». Під час зустрічі у фокус-групі з керівництвом ЗВО, проректор з наукової роботи Гожик А.П. зазначив, що геоморфологічний напрям, який розвивався на межі геології та географії у ЗВО, вже багато років поспіль є традиційним для географічного факультету і має хороші передумови для подальшого розвитку. ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» є звуженим напрямком, фокус ОП спрямований на підготовку фахівців, орієнтованих на сучасний ринок праці у сфері геоморфології та природопізнавального туризму. ОП забезпечує підготовку кадрів для туристичних компаній, природоохоронних організацій та установ, проектно-пошукових та науково-дослідних організацій, виробничих та наукових установ Державної геологічної служби, установ та організацій, що займаються питаннями надзвичайних ситуацій та екологічної безпеки тощо. Унікальність програми полягає у тому, що вона забезпечує всебічне вивчення рельєфу – і як компоненту географічної оболонки, і як основи для ведення господарської діяльності, зокрема туристично-пізнавальної, що ґрунтується на використанні рельєфу як природних та природно-антропогенних туристичних об'єктів. ОП є унікальною за тематикою (в Україні програм з такою назвою ще не створено). Проректор Гожик А.П. також зазначив, що цілі ОП у повній мірі корелюють із місією та стратегією ЗВО щодо підготовки конкурентоспроможних високопрофесійних фахівців. Декан географічного факультету Запотоцький С.П. зазначив, що для забезпечення і розвитку ОП на факультеті є відповідні НПІ, створена хороша матеріально-технічна база, навчально-методичне забезпечення.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Спілкування ЕГ у фокус-групах зі здобувачами, роботодавцями дало можливість констатувати, що формування цілей та ПРН ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» відбувається із врахуванням пропозицій та потреб стейкхолдерів. Здобувачі зазначили, що вони беруть активну участь в обговоренні змісту ОП, пропонують ОК для формування окремих компетентностей (компетентності фахового використання природних ресурсів у туристичній галузі - ОК «Природничотуристичні атракції Світу», ОК «Геоархеологічні пам'ятки України та Світу», ОК «Класифікація та паспортизація об'єктів природничого туризму», ОК «Ревіталізація природних об'єктів»; загальні компетентності та забезпечують формування індивідуальної траєкторії навчання – ОК «Основи логіки», ОК «Соціологія», ОК «Педагогіка», ОК «Психологія»).Здобувачі активно обговорюють результати практик під час захистів звітів. Думка здобувачів враховується при перегляді ОП проектною групою та гарантом. Про те, що цілі та ПРН ОП відповідають потребам сучасного ринку праці, ЕГ переконалась під час зустрічі у фокус-групі з роботодавцями галузі, які підтвердили, що приймають на практику здобувачів ОП і в подальшому мають сильне зацікавлення в випускниках-фахівцях з геоморфології та природопізнавального туризму. Роботодавці внесли свої пропозиції щодо цілей програми, результатів навчання, досягнення визначеного результату через відповідне змістове наповнення. Запропоновано: Олещенко А. - для посилення прикладної складової програми введено ОК «Основи ГІС-картографування»; Дерій М. – ОК «Морфометричний аналіз рельєфу». Представники компаній «Travel Professional Group» (Фоміна А.) та «Люм'єр Тревел» (Кучинська К.) – запропонували введення ОК «Природничотуристичне проектування», «Спецрозділи природничого туризму», «Правові та економічні основи природничого туризму» для забезпечення цілей ОП щодо формування глибоких теоретичних та практичних знань, умінь та навичок, що відносяться до галузі природопізнавального туризму. До формування цілей ОП були залучені представники академічної спільноти Інституту географії НАНУ, Інституту геологічних наук НАН України та Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАНУ. Ними було висловлено пропозиції щодо

поглибленого вивчення студентами географічних проблем, які є пріоритетними напрямками наукових досліджень установ НАН України. Відповідно в ОП було внесено ОК «Урбогеоморфологія», «Природничо-географічне моделювання», «Геоморфологічне картографування» та ін. ЕГ відзначає широке залучення стейкхолдерів-роботодавців до усіх етапів функціонування ОП – створення, обговорення, внесення пропозицій, удосконалення тощо. Однак, всі опитування зацікавлених сторін щодо ОП – здобувачів та роботодавців, відбуваються в усній формі. Для подальшої систематизації відомостей щодо удосконалення ОП, ефективного її обговорення, ЕГ рекомендує запровадити процедуру анкетування здобувачів та роботодавців щодо змісту та структури ОП у письмовому або електронному вигляді.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» орієнтується на основні тенденції розвитку спеціальності, серед яких – орієнтація на сучасні інформаційні та технологічні рішення у сфері географії, обізнаність з міжнародними стандартами у сфері сталого розвитку та туризму, врахування зростаючого попиту на нові напрямки туристичної діяльності, а також на дослідження рельєфу для потреб просторового планування. Цілі та програмні результати навчання ОП враховують названі тенденції, що досягаються опануванням відповідних ОК. Під час спілкування у фокус групі з гарантом та проектною групою, проф. Герасименко Н. зазначила, що одним із важливих викликів сучасного ринку праці є вільне володіння іноземною мовою та сучасними комп'ютерними технологіями. Відповідно у ОП було збільшено кількість кредитів (до 15) на вивчення іноземної мови для географів, та введено ряд ОК, які посилюють формування ПРН 5-6 і дають можливість використовувати новітні інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі при вивченні процесів формування і розвитку рельєфу земної поверхні, організації та функціонування галузі природопізнавального туризму (ОК 13, 21,25,28, 33). Формування цілей, програмних результатів, а також компонентного наповнення ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» відбувалося під час аналізу подібних ОП України (ОП ЛНУ ім. І. Франка) та зарубіжжя - University of Adelaide (https://calendar.adelaide.edu.au/aprcw/2018/bsc_bssectour) , Colorado State University (<https://www.online.colostate.edu/degrees/natural-resource-tourism/curriculum.dot>), University of Northern British Columbia (<https://www2.unbc.ca/calendar/undergraduate/nature-based-tourism-management-ba-program>). ПРН в перелічених ОП співпадають у контексті базових знань та практичних навичок з ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм». Спілкування з проектною групою показало, що найбільш цікавим і прийнятним був досвід запровадження вибіркової дисципліни з ОП Університету Аделаїди (Австралія), Університету Колорадо (США) – ОК «Природничотуристичне проектування» та ЛНУ ім. І. Франка (ОК «Методи палеогеографічних досліджень», «Географія рекреаційних ресурсів», «Методи рекреаційно-туристичних досліджень»). Врахування галузевого контексту в ОП розкривається у частині формулювання цілей, завдань та ПРН. Цілі і завдання ОП спрямовані на досягнення здобувачами сучасних знань у галузі геоморфології та природопізнавального туризму. ПРН ОП враховують: моделі, методи і дані природничих і суспільних наук, інформаційних технологій тощо при вивченні формування і розвитку об'єктів і процесів географічної оболонки, зокрема рельєфу; теорії, парадигми, концепції та принципи в галузях предметної області географії; зміни в географічній оболонці із позицій концепції сталого розвитку. Оскільки підготовка фахівців за ОП відбувається для всіх регіонів України, то регіональний контекст під час формування цілей та програмних результатів навчання враховувався.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» дозволяє досягти результатів навчання, визначених у стандарті вищої освіти України за спеціальністю 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України від 16.06.2020 р. № 805 - https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/07/10/106_Neohrafiya%20bakalavry.pdf). Досягнення цих результатів навчання забезпечується усіма наявними компонентами навчального процесу. Обов'язкові та вибіркові компоненти ОП сформовані таким чином, що дозволяють отримати у повному обсязі результати навчання, закладені в стандарті вищої освіти спеціальності 106 Географія. ОК, які забезпечують формування ПРН та компетентностей «природопізнавального туризму», повністю винесені у окремий блок дисциплін «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» у варіативній частині ОП. Хоча, під час зустрічі з проектною групою було запевнення гаранта щодо того, що всі компоненти з блоку «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» (ВБ2.1-ВБ2.13) викладаються повністю для здобувачів і є обов'язковими для присвоєння відповідної кваліфікації. Про це засвідчили також і здобувачі ОП. Окрім зазначених у Стандарті, на ОП реалізуються ПРН 10 - Знати цілі сталого розвитку та можливості для їх досягнення у професійній сфері геоморфології, ПРН 12 - Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами природничо-туристичних послуг. Аналіз відповідності ОП, 2021 р. стандарту вищої освіти засвідчує повну відповідність освітніх компонент та форм атестації здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. Новітні тенденції розвитку спеціальності враховують основні напрями наукової та освітньої діяльності галузі, як от: орієнтація на сучасні інформаційні та технологічні рішення у сфері географії, обізнаність з міжнародними стандартами у сфері сталого розвитку та туризму, врахування зростаючого попиту на нові напрями туристичної діяльності, а також на дослідження рельєфу для потреб просторового планування. Під час формування цілей та програмних результатів навчання та формування вибіркового ОК ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» був проаналізований і врахований досвід провідних вітчизняних університетів (зокрема ЛНУ ім. І.Франка) та понад 50 зарубіжних ОП подібного типу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недоліків не виявлено. Наявні незначні слабкі сторони. ЕГ відзначила, що опитування здобувачів, стейкхолдерів та роботодавців щодо удосконалення ОП відбувається здебільшого усно під час зустрічей, лише окремі рекомендації надійшли у вигляді відгуків. Рекомендації щодо удосконалення: ЕГ рекомендує запровадити практику опитування стейкхолдерів та роботодавців щодо удосконалення ОП у формі анкетування в письмовому або електронному вигляді, що дасть можливість гаранту та проєктній групі систематизувати інформацію та вивести конкретні напрями діяльності щодо удосконалення ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Загалом ОП має повну відповідність за підкритеріями: 1.1, 1.3 та 1.4. Незначні слабкі сторони простежуються за підкритерієм 1.2, а саме потребує удосконалення процедура опитування та інтерактиву зі стейкхолдерами та роботодавцями. Однак, на думку ЕГ, ці недоліки є несуттєвими і можуть бути виправлені в швидкому часі. Тому ЕГ вважає, що критерій 1 цілком відповідає рівню відповідності В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) становить 240 кредитів, що відповідає вимогам закону України «Про вищу освіту» у частині навчального навантаження для освітньо-професійної програми бакалаврського рівня вищої освіти, а також Стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. ОП містить обов'язкових компонентів 180 кредити ЄКТС, що становить 75,0 %, з них: ОК загальної підготовки – 20,6%, професійної підготовки – 65,6 %, практичної підготовки – 13,8 %. Вибіркова частина освітньої програми охоплює різноманітні освітні компоненти (всього 28 ОК), згруповані за 6 блоками, загальним обсягом 60 кредитів ЄКТС, що становить 25,0 %. ЕГ рекомендує звернути увагу на оформлення навчального плану, оскільки в НП 2021 року серед обов'язкових компонентів не вказано ОК «Курсова робота», а також немає інформації про кількість кредитів, які виділені на цей ОК. Але в зведеній таблиці НП, яка демонструє розподіл навантаження по семестрах такий ОК фігурує. У ОП теж відсутній ОК «Курсова робота». Під час спілкування у фокус-групі представники проєктної групи зазначили, що ОК «Курсова робота» виконується в ході вивчення окремих обов'язкових та вибіркового дисциплін і є їх частиною. Однак, ЕГ рекомендує виокремити курсову роботу як окремий компонент для більш прозорого розуміння завдань та критеріїв оцінювання.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Формулювання Цілей ОП звучить як «...підготовка висококваліфікованих фахівців, які здатні вирішувати теоретичні та практичні завдання у окресленій галузі» (https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/02/op_geomorf_ppt_red_2021_bak.pdf), однак вивчення переліку СК ОП показало що жодна з них не стосується природопізнавального туризму безпосередньо, відповідно як і ПРН. Подальше ознайомлення з переліком ОК показало, що обов'язкові компоненти ОП не містять жодної ОК, яка пов'язана з природопізнавальним туризмом (стор.17). Натомість ОК, які змістовно відбивають «туристичне» наповнення програми містяться лише у вибіркових блоках «за вибором студента» (при цьому їх налічується 7 з 13) та «вибір з переліку» (4 з 15). Ознайомлення з місцем та змістом ОК, які відповідають за «природничо-туристичну складову», показало, що в структурно-логічній схемі програми існує два блоки. Перший блок - «окремі професійно-орієнтовані дисципліни природничо-туристичного напрямку», до якого входять ОК «Спецрозділи з природопізнавального туризму», ОК «Класифікація та паспортизація об'єктів природопізнавального туризму», ОК «Камінь в архітектурі і мистецтві», ОК «Географія мінеральних ресурсів», «Географія мінеральних ресурсів». Другий блок «спеціальних професійно-орієнтованих дисциплін природничо-туристичного напрямку», до якого зокрема входять ОК «Основи георархеології», ОК «Природничотуристичні атракції Світу», ОК «Георархеологічні пам'ятки України та світу», ОК «Ревіталізація природних об'єктів», ОК «Правові та економічні основи природопізнавального туризму». Ознайомлення з програмами даних ОК дозволяє зробити висновок що їх зміст та заплановані компетентності не дають в достатній мірі необхідних для працевлаштування майбутніх фахівців зокрема, як зазначено в пункті ОП «Придатність до працевлаштування» (стор. 10) в екскурсійно-туристичних компаніях, адже не забезпечують необхідних знань і вмінь а ні з технології, а ні з організації туристично-екскурсійного обслуговування. З цього приводу варто рекомендувати перегляд компонент ОП, їх посилення (наприклад, як «Організація туризму», «Технологія туристської діяльності», «Організація екскурсійного обслуговування») та перенесення до блоку обов'язкових ОК тих, які зараз знаходяться у вибірковій частині. Також незрозумілим є відсутність ОК, які торкаються природно-заповідної справи, адже природопізнавальний туризм в більшості випадків зосереджений і розвивається саме на охоронюваних природних об'єктах в тому числі і геоморфологічного генезису. ЕГ рекомендує здійснити корекцію ФК та ПРН, адаптувавши їх до тематики освітньої програми, доповнити перелік обов'язкових ОК дисциплінами туристознавчого спрямування.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОП загалом відповідає предметній області спеціальності 106 Географія шляхом формування та розвитку професійних компетентностей для здійснення діяльності до галузі геоморфології та частково природопізнавального туризму. Серед обов'язкових компонентів наявні 25 ОК природничого та суспільного спрямування, що забезпечують вивчення географічної оболонки Землі, її просторову природну різноманітність, історію розвитку планетарного рельєфу Землі, додатково формують soft skills здобувачів. Можливості формування професійних компетентностей здобувачів у сфері природопізнавального туризму забезпечуються блоком «Геоморфологія та природопізнавальний туризм», який сформований 13 ОК (45 кредитів ЕКТС) і є обов'язковим для вивчення здобувачів, які навчаються на даній ОП. ЕГ рекомендує запровадити практику опитування здобувачів щодо орієнтованості ОК на фах.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Робота у фокус групах засвідчує, що індивідуальна освітня траєкторія під час реалізації ОП, що акредитується забезпечується реальним вибором установ та підприємств під час проходження виробничої практики, теми кваліфікаційної роботи, наукового керівника та самостійної роботи тощо. В ЗВО діє «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (п.5.2.3) (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) та «Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін» ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20\(03_12_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF)), відповідно до яких здобувачі обирають дисципліни відповідно до навчальних планів (освітньо-професійних програм), за якими вони навчаються, а також із дисциплін загальноуніверситетського каталогу того ж освітнього рівня або іншого освітнього рівня (за погодженням із керівництвом), навчання за якими здійснюється в КНУТШ, або можуть обирати дисципліни в іншому ЗВО відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk&lang=uk. Вибіркова складова ОП, що акредитується охоплює 25,0 %, загального обсягу програми, що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та стандарту вищої освіти для спеціальності 106 «Географія» першого (бакалаврського) рівня. Вибіркові ОК поділені на блоки: спеціалізований блок дисциплін, який включає фахові дисципліни, що визначають спеціалізовану поглиблену підготовку студента у межах обраної освітньої програми (він є обов'язковим для набуття кваліфікації за даною ОП і викладається для студентів у повному обсязі); 5 блоків, у яких відбувається вибір дисциплін із переліку. ЕГ у ході спілкування з проектною групою та гарантом було встановлено, що вибіркові дисципліни підбираються у блоки таким чином, щоб охопити дисципліни, які додатково формують як окремі фахові компетентності, так і розширюють загальний світогляд здобувачів та сприяють формуванню у них soft skills. Також було підтверджено, що здобувачі мають можливість обирати дисципліни з обов'язкових та вибіркових частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня, а за умови погодження із деканом факультету / директором інституту - з програм іншого рівня. Здобувачі обирають дисципліни вільного вибору через

автоматизовану систему «Triton». Під час роботи у фокус-групі здобувачі ОП зазначили, що інформацію про вибіркові дисципліни вони отримують здебільшого, ознайомлюючись із робочими програмами ОК та під час спілкування з гарантом та викладачами. Вибір дисциплін здійснювався ними на основі вільної волі та без примусу. ЕГ рекомендує вибірковий блок ОП реорганізувати - перенести до числа обов'язкових ті ОК, які забезпечують реалізацію ключових ПРН програми щодо напряму природопізнавального туризму та геоморфології.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів, які навчаються за ОП регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті ім. Т.Шевченка» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Її обсяги визначені у НП, обсяги та компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності - у ОП. Відповідно до НП та ОП здійснюються такі види практичної підготовки: семінарські, практичні, лабораторні заняття; практики: навчальна практика з основ польових природничогеографічних досліджень (6 кредитів), навчальна практика з методів набуття географічної інформації (3 кред.), навчальна практика з методів обробки географічної інформації (3 кред.), навчальна професійно-орієнтована практика (5 кред.), навчальна практика з методів поширення географічної інформації (3 кред.), виробнича практика (5 кред.) ЕГ відмітила достатню практичну підготовку (практичні та семінарські заняття, до 50% аудиторних годин, у середньому за нормативним блоком ОП – 51 %). У НП 2021 р. передбачено навчальні (ОК 12-13, ОК 21-22, ОК 25) та виробничу (ОК 26) практики, загальним обсягом 25 кредитів ЄКТС, які формують компетентності: ЗК 1, ЗК 7-12, СК 3, СК 7-8 та ПРН 3-10, ПРН 11. Навчальні практики здобувачі мають можливість проходити на базах географічних практик: «Ясиня» (Закарпатська область), Канівський природний заповідник (Черкаська область), Богуславська гідрологічна база (Київська область). В умовах пандемії здобувачі проходили навчальну практику в межах м. Києва, про що було підтверджено під час спілкування в фокус-групах. Виробничу практику здобувачі мають можливість проходити: у відділі геоморфології і палеогеографії Інституту географії НАНУ, відділі аерокосмічних досліджень в геоекології Державної установи «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАНУ», у ДП Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «Діпромисто» імені Ю. М. Білокозя; у Центрі регіональних геологічних досліджень ДП «Українська геологічна компанія», у АТ «Візіком» (діяльність у сфері інжинірингу, геології, геодезії; ГІС), Travel Professional Group, турагенство Coral Travel. Угоду про проведення виробничих практик у компанії Travel Professional Group було надано у додатку 9 Запиту ЕГ. Аналіз робочих програм ОК 21 «Навчальна практика з методів обробки географічної інформації», ОК 26 «Виробнича практика» виявив невідповідність вказаних ПРН у робочій програмі та матриці відповідності ОП, а також змістову невідповідність вказаних ПРН. ЕГ рекомендує застосувати можливості письмових або електронних опитувань здобувачів щодо задоволеності ними здобутими компетентностями під час практик. На сайті ЗВО розмістити угоди про проведення практик з відповідними для даної ОП підприємствами, організаціями та установами.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Спілкування у фокус-групі зі здобувачами та представниками студентського самоврядування дає підстави ЕГ стверджувати, що здобувачі мають можливість формувати та розвивати soft skills як під час вивчення освітніх компонентів, так і під час реалізації позанавчальної діяльності в ЗВО. ОК, які сприяють формуванню соціальних навичок: розвивають вміння працювати в команді, висловлювати свою думку, дискутувати, проявляти емпатію (ОК «Психологія», ОК «Соціологія», ОК «Педагогіка», навчальні та виробнича практики; вільно спілкуватись іноземною мовою (ОК «Іноземна мова для географів») тощо. Формування політичного світогляду, розуміння своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлення цінності вільного демократичного громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні формується безпосередньо під час вивчення ОК «Вибрані розділи трудового права і основ підприємницької діяльності», ОК «Соціально-політичні студії». Із позанавчальних видів діяльності, які сприяють розвитку soft skills та талантів здобувачів, варто зазначити велику кількість гуртків та секцій різного спрямування, які діють в ЗВО (танцювальні, спортивні, мистецькі тощо). Участь в них для здобувачів безкоштовна. Окремі здобувачі активно проявляють себе в органах студентського самоврядування, що формує їх лідерські та організаторські якості.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів об'єктивно відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Аналіз діючих навчальних планів показав, що при їх формуванні дотримано вимоги «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті ім. Т. Шевченка» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) Загальне навантаження за ОП, 2021 р. становить 7200 год. (240 кредитів ЄКТС), з яких на аудиторну роботу припадає 2684 год. або 37,3 % від загальної кількості годин. На самостійну роботу студента відведено 3766 год., що становить 52,3 % від загального навантаження. На практики - 750 год. (25 кредитів ЄКТС); кваліфікаційну роботу бакалавра - 180 год. (6 кредитів ЄКТС). Навантаження в розрізі дисциплін розподілене рівномірно - здебільшого від 3-5 кредитів ЄКТС. Щотижневе аудиторне навантаження – до 25 год для кожного року навчання, а у 3 семестрі – 30 год, що відповідає п.9.3.4 «Положення про організацію навчального процесу у Київському національному університеті ім. Т. Шевченка» щодо обсягу тижневого навантаження для здобувачів денної форми навчання рівня бакалавра. Кількість контрольних заходів (заліків, іспитів) у семестрі знаходиться в межах допустимих визначених норм. У ході спілкування у фокус-групі здобувачі різних років навчання зазначили, що навчальне навантаження впродовж тижня і семестру для них є оптимальним. Співвіднесення обсягу різних освітніх компонентів ОП, кредитний обсяг освітніх компонентів, розподіл часу між аудиторними заняттями і самостійною роботою визначається і обговорюється Науково-методичною комісією, Вченою радою факультету із залученням здобувачів до процедури обговорення.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти не здійснювалась.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Здобувачі, які навчаються на ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» розвивають компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності завдяки значному обсягу навчальних на виробничій практик (всього 25 кредитів ЄКТС). Вони мають можливість широкого вибору місць виробничої практики, а навчальні практики проходять на добре облаштованих стаціонарах географічного факультету КНУ, а також у різних регіонах України (в період до пандемії Covid-19). Окремі обов'язкові ОК, навчальні та виробнича практики, численні позанавчальні заходи виховного, спортивного та культурного напрямів, участь у роботі органів студентського самоврядування КНУ тощо, дають можливість здобувачам формувати та розвивати soft skills.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Недоліків не виявлено. Наявні незначні слабкі сторони: На сайті ЗВО (факультету та кафедри) відсутні угоди про проведення практик з відповідними для даної ОП підприємствами, організаціями та установами. ЕГ радить помістити відповідну інформацію у вкладці «Практики» на сайті географічного факультету (кафедри). ЕГ рекомендує вибірковий блок ОП реорганізувати - перенести до числа обов'язкових ті ОК, які забезпечують реалізацію ключових ПРН програми щодо напряму природопізнавального туризму та геоморфології. Аналіз робочих програм ОК 21 «Навчальна практика з методів обробки географічної інформації», ОК 26 «Виробнича практика» виявив невідповідність вказаних ПРН у робочій програмі та матриці відповідності ОП, а також змістову невідповідність вказаних ПРН. ЕГ рекомендує привести у відповідність ПРН вказаних робочих програм та матриці відповідності ОП. ЕГ рекомендує здійснити корекцію ФК та ПРН, адаптувавши їх до тематики освітньої програми, доповнити перелік обов'язкових ОК дисциплінами туризмознавчого спрямування. ЕГ рекомендує виокремити курсову роботу як окремий компонент для більш прозорого розуміння завдань та критеріїв оцінювання. ЕГ рекомендує застосувати можливості письмових або електронних опитувань здобувачів щодо задоволеності ними здобутими компетентностями під час практик.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП за критерієм 2 загалом відповідає акредитаційним вимогам за рівнем В, інноваційна практика відсутня. ЕГ відзначає повну відповідність ОП підкритеріям: 2.1, 2.3, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9. Окремі слабкі сторони простежуються в ОП у підкритерії 2.2 – потрібно здійснити корекцію ФК та ПРН, адаптувавши їх до тематики освітньої програми, ; підкритерії 2.4 - потребує удосконалення блок обов'язкових ОК – потрібно доповнити дисциплінами туристознавчого напрямку. Однак ЕГ вважає, що ці недоліки не є критичними і можуть бути швидко виправлені. ОП і освітній процес у цілому сприяє набуттю професійних компетентностей. Загалом ЕГ вважає відповідність критерію 2 рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2022 році опубліковані на офіційному веб-сайті закладу https://vstup.knu.ua/images/2022/%D0%9F%D1%80%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%Bo_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83_2022.pdf В основному Правила прийому на ОП прописані в п. II цих Правил оскільки він торкається прийому на навчання за для здобуття освітнього ступеня бакалавра. Правила прийому є чіткими і зрозумілими, відображають загальні положення організації прийому вступників, вимоги до рівня освіти вступників, строки прийому заяв і документів, конкурсного відбору та зарахування на навчання (в тому числі графік роботи приймальної комісії), порядок прийому заяв і документів, організацію конкурсного відбору, формування та оприлюднення рейтингового списку вступників, надання рекомендацій до зарахування, виконання вступниками вимог для зарахування, коригування списку рекомендованих до зарахування, переведення на вакантні місця державного замовлення осіб, які зараховані на навчання за кошти фізичних, юридичних осіб на основі повної загальної середньої освіти. Проте в переліку виокремлені відомості щодо вступу власне на дану ОП (Додаток 2.1. Перелік спеціальностей та освітніх програм, за якими оголошується прийом на навчання, ліцензовані обсяги та нормативні терміни навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра Правил прийому, стор. 41 https://vstup.knu.ua/images/2022/%D0%9F%D1%80%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%Bo_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83_2022.pdf) відсутні, як і про інші, які є, зокрема на географічному факультеті. Всі відомості подані єдиним блоком - 106 Географія, що, звісно певним чином ускладнює розуміння Правил. При зустрічі з деканом цей факт був пояснений існуванням відповідного формату складання правил прийому в ЗВО. Дискримінаційних положень в Правилах прийому не виявлено. Крім того в Додатку 2.5. чітко прописаний перелік категорії осіб (всього 21), щодо яких застосовуються спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на ОП враховують особливості програми, оскільки є диференційованими для різних ОП географічного спрямування в Університеті в частині надання обов'язкових і вибіркових сертифікатів ЗНО та вагових коефіцієнтів. Зокрема, на ОП, що акредитується, як зазначено в Правилах прийому, Додаток 2.4 (стор. 53) https://vstup.knu.ua/images/2022/%D0%9F%D1%80%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%Bo_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83_2022.pdf Для вступу необхідно надати два обов'язкові сертифікати: з Української мови (101 бал, ваговий коефіцієнт 0,3) та Географії (110 балів ваговий коефіцієнт 0,5) і на вибір: Історія України або математика, або іноземна мова, або біологія, або фізика, або хімія (101 бал, ваговий коефіцієнт 0,2). Додаток до свідоцтва/атестата та навчання на підготовчих курсах - не мають вагових коефіцієнтів. Зазначені вагові коефіцієнти по предметам ЗНО цілком виправдані та адекватні. При цьому доречним було б для стимулювання набору більш якісного та вмотивованого контингенту пропонувати додати аналогічні коефіцієнти і по двом іншим складовим - свідоцтво/атестат та навчання на підготовчих курсах. В звіті з самоаналізу зазначається що особливістю прийому на дану ОП також є те, що при зарахуванні враховуються результати Всеукраїнської олімпіади Київського національного університету імені Тараса Шевченка для професійної орієнтації вступників на основі повної загальної середньої освіти, яка проводиться зокрема і з географії. Проте, при вивченні Правил прийому було з'ясовано, що таких можливостей прийом на дану програму не передбачає, що власне і було підтверджене представниками адміністрації ЗВО, зокрема деканом географічного факультету Запотоцьким С.П. (Зустріч 1).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Щодо визнання результатів отриманих в інших ЗВО в КНУТШ розроблені документи, які містять необхідні роз'яснення щодо цього питання, зокрема: Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29.06.2016 р. http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk та Порядок поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів,

курсантів) у КНУТШ від 19.01.2019 р. <http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf>. Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, здійснюється на підставі поданого студентом переліку документів, а саме звіту, копії документу (Сертифікат, Диплом, Академічна довідка тощо), копії квитків або посадкові талони. Зразок звіту, і перелік документів містяться на сторінці відділу академічної мобільності КНУТШ http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=366&lang=uk#, на якій у відкритому доступі є інформація про актуальні програми. Відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність університетом – партнером може бути як український так і іноземний вищий навчальний заклад/ наукова установа, з яким/якою Університет уклав відповідний договір про співробітництво. За програмами академічної мобільності, перезарахування результатів навчання, контроль за виконанням програм забезпечує Відділ академічної мобільності за підтримки Науково-методичного центру організації навчального процесу. Академічна мобільність за даною ОП на даний момент відсутня, тому випадків визнання таких результатів не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

КНУТШ має чітку позицію щодо даного підкритерію і на даний час не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, аргументуючи це відсутністю затверджених регуляторних актів центральних органів виконавчої влади з цього питання.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильними сторонами ОП у контексті Критерію 3 є: чіткість і зрозумілість правил прийому; правила не містять дискримінаційних положень; правила прийому враховують особливості самої програми, зокрема, перелік сертифікатів ЗНО та вагові коефіцієнти до них; процедура визнання результатів отриманих в інших ЗВО в КНУТШ узгоджена, регулюється відповідними положеннями та контролюється відповідними підрозділами закладу, зокрема, Відділ академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: відсутність практики зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; не виокремлення в Правилах прийому даної ОП в Додатку 2.1 та відсутність для вступників на дану ОП певних привилеїв при зарахуванні, зокрема врівнювання коефіцієнтів та додаткових балів. Рекомендації: чітке виокремлення в Правилах прийому даної ОП; для формування більш вмотивованого та якісного контингенту можливо рекомендувати повернути до правил прийому пункт щодо додаткових балів для переможців Олімпіад та коефіцієнтів для додатку до свідоцтва/атестата та навчання на підготовчих курсах.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП у контексті Критерію 3 в цілому відповідає вимогам по всім трьом підкритеріям. При цьому по підкритерію 3.4 Університет не здійснює відповідну діяльність, що дає змогу оцінити відповідність критерію 3 на рівні В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми навчання в Університеті прописані в п. 3 Положення «Про організацію освітнього процесу» <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf> З всіх запропонованих варіантів на

ОП, що акредитується застосовується лише одна з них – очна (денна). Методи навчання і викладання описуються у робочих програмах ОК та у співставленні з ПРН, в таблиці з звіту. Її аналіз дозволяє визначити, що на ОП використовуються як класичні/традиційні методи (лекційні, практичні заняття, самостійна робота, консультації) так і такі, які притаманні саме цій ОП, зокрема - польові маршрути, камеральні роботи, аналітичні роботи в тому числі сучасні методи названі завідувачем кафедри Бортником С.Ю під час зустрічі з академічним персоналом, а саме: контекстного, імітаційного, проблемного, модульного, дистанційного навчання. Також гарантом ОП Герасименко Н.П. було зазначено активне використання екскурсійного метода під час проведення практик та практичних занять з дисциплін, особливо в умовах карантину коли тривалі виїзні практики не було доступні для реалізації, зокрема, для студентів організувалися як екскурсії на об'єкти так і музейні екскурсії. Також в КНУТШ проходять цикли занять із підвищення кваліфікації викладачів KNU Teach Week на яких розглядаються сучасні інструментарії для успішного викладання, учасники опановують прийоми й техніки для особистісного й професійного розвитку освітян (<http://www.univ.kiev.ua/news/12047>). Так зокрема в 2022 році навчання на цьому курсі пройшли три викладачі кафедри землезнавства та геоморфології, а інші мають відповідні сертифікати за попередні роки, що підтверджують надані ЕГ матеріали (Додаток 2). Співбесіда зі здобувачами та результати опитувань свідчить про те що вони переважно задоволені процесом організації освітньої діяльності, методами навчання і викладання. Академічна свобода та демократія реалізується через можливість вибору студентами через програму Triton, а також в письмовій формі, дисциплін із вибіркового циклу. Також студенти мають право самостійно обирати теми підготовки індивідуальних завдань, наукових доповідей, керівників курсових та випускових кваліфікаційних робіт, що відповідає вимогам студентоцентрованого підходу у навчанні. Для викладачів відповідність цьому підкритерію проявляється у вигляді можливостей формування авторського змістовного наповнення ОК, вільного вибору методів викладання на принципах свободи і творчості, вільного вибору платформ для викладання таких як Zoom, Google meet, Google Class та інші. Зокрема студенти в співбесіді відзначають «Геологія», «Геоморфологія», «Основи ГІС» - освітні компоненти які їм запам'яталися як найцікавіші.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

При інтерв'юванні здобувачів та викладачів ОП, було з'ясовано, що на початку навчального семестру кожного навчального року на своїх дисциплінах/практиках викладачі надають повну інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах навчальних дисциплін у формі робочих програм. Перелік всіх робочих програм ОП, яка акредитується (всіх трьох років редакції) розміщений на сайті географічного факультету у відповідному розділі <https://geo.knu.ua/osvitni-programy/os-bakalavr/>. Проте більшість посилань на Програми 2020 та 2021 року неактивні <https://geo.knu.ua/osvitni-programy/opysy-osvitnih-program/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-opp-geomorfologiya-ta-pryrodopiznavalnyj-turyzm-os-bakalavr-2/> та <https://geo.knu.ua/osvitni-programy/opysy-osvitnih-program/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-opp-geomorfologiya-ta-pryrodopiznavalnyj-turyzm-redakciya-2021-r-os-bakalavr/>. Вивчення змісту програм у наданих матеріалах самоаналізу показало, що всі вони складені за єдиною формою і обов'язково містять мету, завдання, результати навчання та їх співвідношення з ПРН, опис структури навчальної дисципліни, опис схеми формування оцінки, форми та процедури оцінювання, які викладені в доступній та зрозумілій формі.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО забезпечує в ОП поєднання навчання і досліджень шляхом стимулювання викладачів та здобувачів вищої освіти до участі у різноманітних наукових заходах за фахом. Щорічно на географічному факультеті проводяться Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих науковців «Шевченківська весна», Всеукраїнська конференція з міжнародною участю «Молоді науковці - географічній науці». Кафедрою представлені факти участі студенток А. Гермаківською та М. Лісковицькою в трьох наукових конференціях. Поєднання навчання і досліджень також відбувається при проходженні студентами практик, зокрема - «Навчальна практика з основ польових природничо-географічних досліджень», «Навчальна професійно-орієнтована практика». Завідувач кафедри землезнавства та геоморфології проф. Бортник С.Ю. під час зустрічі згадав в якості прикладу поєднання навчання та досліджень участь студентів у створенні комплексного географічного атласу Києва, а гарант ОП Герасименко Н.П. участь студентів у проекті по геоархеології щодо створення бази даних пам'яток, який виконується на кафедрі і до якого частково залучаються студенти при виконанні курсових робіт. Також гарним прикладом поєднання навчання і досліджень можна вважати зорганізовані кафедрою зустрічі студентів з провідними науковцями за фахом навчання, зокрема у розділі новин на сайті кафедри <http://www.geomorph.univ.kiev.ua/news.html> представлені два таких повідомлення щодо зустрічі з екологом ГБО «Екологія-Право-Людина» к.геогр.н К.Полянською та к.геогр.н., с.н.с., зав. відділом геоморфології Інституту географії НАНУ Спиці Р.О. Також здобувачі вищої освіти та викладачі поінформовані щодо можливостей прийняття участі та оприлюднення власних наукових результатів досліджень через сторінку кафедри у мережі Facebook <https://www.facebook.com/KNUGeomorph>. Слід зауважити що активність студентів в прийнятті участі у наукових дослідженнях є дуже низькою.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>), викладачі кафедри землезнавства та геоморфології оновлюють зміст навчальних дисциплін на початку навчального року, зміни до яких обговорюються та затверджуються на засіданні кафедри. Кожна програма розглядається та схвалюється науково-методичною комісією географічного факультету. Оновлення змісту ОК здійснюється за ініціативою закріплених за ними викладачів та ґрунтуються на досягненнях сучасної геоморфологічної науки, практики та власних наукових розробок. Численні здобутки наукових досліджень викладачів (публікації у наукових виданнях, участь у конференціях, проходження стажувань та підвищення кваліфікації, результати виконаної на кафедрі держбюджетної тематики 19БФ050-01 «Реконструкція природних умов ареалів проживання людини на території України в історичний та доісторичний час») використані при оновленні змісту цілого ряду ОК (відповідні посилання містяться в переліках рекомендованих джерел Робочих програм дисциплін), стали основою для підготовки навчального посібника, «Палеогеографія четвертинного періоду України (палеоландшафти)», автор Герасименко Н.П. При зустрічі з викладачами ОП також було зазначено, що оновлення ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі в цьому навчальному році здійснено викладачами Лаврук Т.М. при проведенні «Практики з поширення географічної інформації», та при викладанні дисциплін: Погорільчук Н.М. - «Структурно-геоморфологічні дослідження», «Камінь в архітектурі і мистецтві»; Ковтонюк О.В. - «Природничо-туристичні атракції світу».

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти. Інформація про можливість участі у міжнародних обмінах та проектах як здобувачів вищої освіти так і викладачів є доступною для них. В цілому інформування здійснюється через підрозділ академічної мобільності університету (https://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=1703&lang=en), деканат. Всі здобувачі ЗВО мають доступ до міжнародних програм, таких як Еразмус+, Програми ім. Фулбрайта, Міжнародна програма студентського обміну Global UGRAD, Carnegie Research Fellowship, DAAD, «Welcome to ENU», інших програм академічної мобільності. Здобувачі освіти мають доступ до переліку Міжнародних фондів та організації – грантодавців https://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=1375&lang=uk, грантових програм урядів різних країн https://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=796&lang=uk, Програм літніх шкіл, курсів, стажувань <https://mobility.univ.kiev.ua/?cat=59&lang=uk> Проте прикладів академічної мобільності серед здобувачів даної ОП немає. При цьому слід відзначити достатню участь викладачів у даному процесі, зокрема, проф. С. Бортника (стажування в Республіці Польща) проф. Н. Герасименко (викладання лекцій в Італії), проф. О. Комлева (реалізації спільних українсько-польських проектів). Крім того численні ОК в своїх програмах передбачають ознайомлення здобувачів із світовими науковими здобутками, наприклад: ОК 32 передбачає вивчення сучасних підходів та інструментів збору, обробки та аналізу ДДЗ, в тому числі за допомогою космічних програм Landsat та Sentinel; ОК 25 (Вимоги до змісту та оформлення дидактичних матеріалів природоохоронного та/або геотуристичного змісту (за спеціалізацією)) та інші.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

В ЗВО дотримуються принципів академічної свободи для викладачів, зокрема даючи їм вільний вибір у обранні платформ для навчання, виборі методів викладання та змістовного наповнення ОК. Існування у ЗВО окремого структурного підрозділу - відділу академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Не всі посилання на робочі програми дисциплін 2020 та 2021 р. на сайті ЗВО є активними, бажано усунути цей недолік. Низька активність здобувачів у науковій діяльності, зокрема зовсім немає прикладів участі студентів у профільних та предметних Олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт. Надана рекомендація - активніше залучати здобувачів до наукової діяльності та участі у програмах академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 на рівні В за всіма підкритеріями. Зазначені слабкі сторони не є критичними і можуть бути усунені в швидкому часі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, його форми та критерії визначені та регулюються в п. 7 (стор. 59) «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», яке розміщено на сайті університету за посиланнями http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf. Положення містить чотири розділи: основні засади політики оцінювання; процедури розгляду звернень здобувачів освіти щодо оцінювання; повторне складання семестрового контролю; використання результатів оцінювання і вичерпно та зрозуміло пояснює всі можливі питання та процедури щодо контрольних заходів та оцінювання здобувачів в Університеті. Головними формами контролю в Університеті є наступні: поточний контроль (оцінювання виступів на семінарах, презентацій, виконання практичних, самостійних, модульних контрольних робіт); підсумковий контроль, що включає семестровий контроль (захист звітів із практик, іспити, заліки) та атестацію здобувачів освіти. По кожному компоненту ОП гуртуючись на вище зазначеному Положенні в Робочих програмах дисциплін розроблених за єдиною рекомендованою формою («Інструкції по заповненню РНП дисциплін» http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod6_Instr_rob_prog.pdf та Наказу «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форми опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форми робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічних працівників» http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf.) міститься окремий розділ - 7 «Схема формування оцінки», в якому чітко і зрозуміло прописується розподіл балів за змістовими модулями та підсумковим контролем, формами контролю, мінімальні та максимальні значення балів за модулями, умови допуску до складання та формат підсумкового оцінювання. Спількування зі студентами засвідчило, що для них критерії оцінювання є чіткими і зрозумілими. Критерії оцінювання оприлюднюються заздалегідь викладачами на початку вивчення дисциплін/проходження практик. Також студенти можуть завжди ознайомитися з ними на сайті факультету <https://geo.knu.ua/osvitni-programy/os-bakalavr/> та у персональному кабінеті в інформаційній системі Університету «Triton» <https://student.triton.knu.ua/>. Терміни семестрового контролю оприлюднюються на офіційному сайті географічного факультету в розділі графіки навчального процесу https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/02/grafik_navchal_nogo_proczesu_bakalavru_2_semestr.pdf (стор. 9), а розклад сесійного контролю в розділі графік сесій https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2021/12/grafik-sesiyi-os-bakalavr-1_21-22.pdf Для оцінки результатів навчання для освітньої програми в цілому на ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» передбачені атестаційний іспит та захист кваліфікаційної роботи бакалавра (п. 5 ОП https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/02/op_geomorf_ppt_red__2021_bak.pdf)

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 09 «Географія» освітнього рівня «бакалавр» затверджений лише в 2021 році. Ним у пункті 6. Форми атестації здобувачів вищої освіти передбачена атестація здобувачів вищої освіти у формі привселюдного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра та атестаційного екзамену (екзаменів). ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» за цим під критерієм повністю відповідає вимогам існуючого стандарту. Так в Програмі 2019 року редакції це були - випусковий екзамен, захист бакалаврської роботи (https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/02/op_geomorfologiya_ppt_redakczija_2019_bak.pdf); 2020 р. - комплексний кваліфікаційний іспит, захист кваліфікаційної роботи бакалавра (https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/01/opp_geomorf_ppt_bak_2020.pdf.pdf) і в 2021 р. - атестаційний іспит, захист кваліфікаційної роботи бакалавра (https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/02/op_geomorf_ppt_red__2021_bak.pdf). Такі правки свідчать про своєчасність реагування закладом на зміну ситуації та доводить періодичність перегляду даної ОП. Експертна група не мала можливості ознайомитися у відкритому доступі з програмою/методичними рекомендаціями ОК 45. Комплексний кваліфікаційний іспит за спеціальністю 106 Географія (Геоморфологія та природопізнавальний туризм) та ОК 44. Кваліфікаційна робота бакалавра за професійним спрямуванням, адже посилання на сайті на них неактивні (<https://geo.knu.ua/osvitni-programy/opusy-osvitnih-program/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-opp-geomorfologiya-ta-prirodopiznavalnyj-turyzm-redakczija-2021-r-os-bakalavr/>). Проте в звіті з СА містяться «Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи бакалавра за професійним спрямуванням» (Укладач: Бортник С.Ю.) загальною кількістю 15 стор. Ознайомлення з даними методичними вказівками показало, що в цілому вони торкаються загальних вимог до роботи і зовсім не відбивають спрямування ОП та не містять рекомендованих тем для підготовки робіт. ЕГ для ознайомлення з програмою Комплексного кваліфікаційного іспиту надала запит на додаткові документи щодо цієї ОК та отримала наступне посилання https://drive.google.com/file/d/1kDl_b_XE1R3BP2vXOTNypIY100H4CD_n/view. Ознайомлення з програмою

комплексного кваліфікаційного іспиту показало, що вона розроблена на основі стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 та враховує основний фокус ОП через наявність II Професійного блоку який складається з двох частин: питання сучасної геоморфології та питання засад природопізнавального туризму. Проте процедура проведення даного іспиту в цій програмі не описана. Під час зустрічі з НПП було з'ясовано, що форма проведення екзамену - письмова. Передбачається що кожний білет містить 4 теоретичні питання та 10 тестів. У разі проведення іспиту у дистанційній формі свої відповіді студенти направлятимуть до електронної скриньки, а потім у форматі он-лайн конференції проходилитимуть співбесіду з членами екзаменаційної комісії на чолі з запрошеним Головою з числа роботодавців.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів чіткі, зрозумілі і детально описані в «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», які є доступними на сайті університету за посиланнями http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf. Дані правила дозволяють досягти об'єктивності результатів оцінювання через те що вони ґрунтуються на принципах системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, доступності та зрозумілості методики оцінювання. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується чітким описом та багатоступінчастістю критеріїв оцінювання з визначенням мінімальних порогових значень як за кожним запланованим результатом навчання, так і мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, що прописується в РНП, які знаходяться у відкритому доступі. Також об'єктивність оцінювання забезпечується тим, що воно проводиться більш ніж одним оцінювачем, оцінювана робота студента має бути анонімною, оцінювачі мають бути ознайомлені із наявними методами проведення тестування та екзаменування та ін. В Положенні в 7.2. чітко прописані процедури і терміни розгляду звернень здобувачів освіти щодо оцінювання по різних формах контролю. В загальному вигляді в разі незгоди здобувач освіти може звернутися до оцінювача за роз'ясненням, а в разі не вирішення ситуації звернутися до декана/директора свого структурного підрозділу для організації оцінювання шляхом створення комісії. Для врегулювання конфліктних ситуацій в КНУТШ працює Постійна комісія Вченої ради з питань етики, якою розроблено відповідний порядок <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>. Повторне складання семестрового контролю описує п. 7.3. Положенням дозволяється повторне складання семестрового контролю у двох випадках - отримання незадовільних оцінок та у випадку порушення процедури оцінювання. За певних умов студенту може бути наданий індивідуальний графік навчання та ліквідації академзаборгованостей. Співбесіда зі здобувачами показала, що вони знають про існування відповідного положення в ЗВО, проте детально з процедурою оскарження результатів оцінки контрольних заходів та правилами їх проходження не ознайомлені. Випадків оскарження результатів контрольних заходів на ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЗВО дотримується чіткої і послідовної політики дотримання академічної доброчесності, яка регулюється рядом розроблених та введених в дію внутріуніверситетських документів і розповсюджується на всіх учасників освітнього процесу, зокрема: «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (п.п. 9.8 Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти; 10.7. Дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками, 8.6.6 Кваліфікаційна/дипломна робота/проект здобувача освіти підлягає обов'язковій перевірці на академічний плагіат та ін.) http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf; «Етичний кодекс університетської спільноти», який містить пояснення сутності поняття та складових «академічної доброчесності» та описує етичні норми діяльності членів університетської спільноти (професорсько-викладацького складу та наукових працівників і докторантів, діяльності слухачів підготовчих відділень, студентів та аспірантів, адміністрації, навчально-допоміжного персоналу), порушення етичних принципів і норм членами університетської спільноти та відповідальність за них <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>. «Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ» <https://univ.kiev.ua/pdfs/official/Detection-and-prevention-of-academic-plagiarism-in-University.pdf>, яке регулює процедури виявлення та запобігання плагіату в академічних текстах за авторства працівників ті здобувачів вищої освіти. Дане Положення в п. 4 регулює порядок перевірки студентських кваліфікаційних робіт. В якості технологічних рішень Університет для здійснення цього завдання використовує сервіс пошуку ознак плагіату «Unicheck». Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу п. 8.6.10 повнотекстові електронні версії кваліфікаційних/дипломних робіт/проектів після їх захисту мають бути передані профільними кафедрами до Репозитарію академічних текстів Університету, що функціонує на правах локального депозитарію, що входить до Національного репозитарію академічних текстів. В цілому зазначені документи достатньо вичерпно описують та регулюють політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу, є зрозумілими і доступними. Популяризація академічної доброчесності на ОП проходить недостатньо активно. Так серед основних заходів можна назвати бесіди кураторів з групами, нагадування та роз'яснення

викладачами під час навчальних занять, особистісні приклади викладачів. В співбесіді здобувачами було зазначено що їм відомо що таке поняття, проте назвати якісь приклади окрім перевірки текстів курсової роботи на плагіат вони не могли. На ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» фактів порушення академічної доброчесності не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Єдина для Університету форма Робочих навчальних програм з обов'язковим розділом «Схема формування оцінки». Наявність у відкритому доступі більшості робочих навчальних програм освітніх компонентів за ОП з зазначеними критеріями оцінювання та методами контролю. Чітко прописані процедури та терміни оскарження результатів оцінки контрольних заходів. Розробка та дія у ЗВО «Етичного кодексу університетської спільноти». Існування у ЗВО дієвих технологій для перевірки наукових робіт на плагіат.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутність у відкритому доступі опису методичних рекомендацій до ОК 45 та ОК 44. В зв'язку з чим, особливо в світлі наближення термінів відповідних заходів для студентів даної ОП, рекомендація - розмістити дані вказівки на сайті ЗВО. Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи бакалавра за ОП складені як типові і не відбивають її спрямування та не містять рекомендованих тем для підготовки робіт. В зв'язку з чим рекомендується вдосконалити їх зміст в частині рекомендованого змістовного наповнення розділів відповідно до спрямування ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм»

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» має значний рівень узгодженості із характеристиками за всіма підкритеріями пункту 5. Проте по підкритерію 5.2 спостерігаються окремі слабкі сторони, які можуть бути швидко усунені. Отже, вважаємо, що ОП за Критерієм 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес за ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» забезпечує кваліфікований науково-педагогічний колектив КНУ ім. Т. Шевченка. ЕГ встановила, що академічна кваліфікація викладачів, їх публіцистична, наукова діяльність, процедура добору за кожним ОК у цілому забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН (табл. 2). Так, ОК 33 «Динамічна геоморфологія», ОК 31 «Структурна геоморфологія» забезпечує к. географ. н. за спеціальністю Геоморфологія та палеогеографія Погорільчук Н., ОК 34 «Морфометричний аналіз рельєфу» – к. географ. н. за спеціальністю Геоморфологія та палеогеографія Ковтонюк О., ОК 35 «Урбогеоморфологія», ОК37 «Рельєф і геологічна будова України», ОК 14 «Геоморфологія» – к. географ. н. за спеціальністю Геоморфологія та палеогеографія Стецюк В., ОК 37. Рельєф і геологічна будова України, ОК 43 Історія розвитку планетарного рельєфу Землі - к. географ. н. за спеціальністю Геоморфологія та палеогеографія – Комлев О., ОК 39 «Клімат України» - к. географ. н. за спеціальністю метеорологія, кліматологія, агрометеорологія – Затула В., ОК 40 «Поверхневі води України» - к. географ. н. за спеціальністю гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія – Хільчевський В., ОК 42 «Ландшафти України» – д. географ. наук за спеціальністю Фізична географія, геофізика і геохімія ландшафтів – Гродзинський М., ОК 36 «Основи ГІС-картографування», ОК 6. «Топографія» - д. географ. наук за спеціальністю географічна картографія – Бондаренко Е., ОК 19 «Економічна та соціальна географія світу» - к. географ. наук за спеціальністю Економічна та соціальна географія – Нич Т., науково-дослідницька діяльність яких повністю співпадає з тематикою дисциплін. Серед НПП є викладачі, які мають публікації і стажування не тільки за академічним профілем, але і за освітньою тематикою, зокрема Бортник С., Погорільчук Н., Ковтонюк О. Аналіз табл. 2 Відомостей про СО, сайту випускової кафедри (<http://www.geomorph.univ.kiev.ua/>), засвідчує, що у структурі НПП, що викладають обов'язкові професійно-спрямовані дисципліни на ОП, науковий ступінь кандидата наук

мають 62 % викладачів, доктора наук – 38 %, вчене звання доцента – 54 % та професора – 38 % викладачів, паритет між чоловіками та жінками. Простежуємо у цілому значний досвід науково-педагогічної роботи (стаж роботи НПП переважно в межах 15-38 років, один – зі стажем до 10 років, семеро – зі стажем понад 40 років). ЕГ рекомендує посилити публікаційну активність відповідно до предметної області окремих навчальних дисциплін (зокрема ОК24 «Соціально-політичні студії», ОК 19 «Економічна та соціальна географія світу»). Підвищення кваліфікації НПП реалізується у ЗВО України та в рамках міжнародних програм підвищення кваліфікації, зокрема і за профілем ОП, що акредитується. Якість викладання фахових і суспільних дисциплін на ОП задовольняє здобувачів на рівні вище середнього (https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/02/rezultaty-opytuvannya-zdobuvachiv-za-op-geomorfologiya_bak.pdf).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Спілкування у фокус-групах та аналіз нормативних документів ЗВО («Порядок конкурсного відбору на посади науковопедагогічних працівників у КНУТШ» <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1863>) дає підстави ЕГ стверджувати, що процедури конкурсного відбору викладачів, які забезпечують ОП, є прозорими, чіткими, неупередженими і зрозумілими. Під час онлайн-зустрічі ЕГ з адміністративним персоналом декан географічного факультету Запотоцький С. зауважив, що основними показниками добору НПП, окрім відповідної кваліфікації, є участь у стажуваннях та програмах підвищення кваліфікації за фахом дисципліни, публіцистична діяльність, підсумки науково-педагогічної роботи за попередній період (рейтингування). Конкурс на заміщення вакантної посади оголошується ректором КНУ і публікується на офіційному сайті університету. Термін подання заяв та документів складає 30 днів з дня публікації оголошення. Процедура відбору є наступною: обговорення кандидатур претендентів на заміщення посади доцента, викладача, асистента, проводиться в їх присутності на засіданні кафедри, яка надає висновки і потім рішення кафедри передається на розгляд Вченої ради факультету. Претендент, який працює в ЗВО та проходить процедуру конкурсу, проводить відкрите заняття. Особи, які не працюють в Університеті, виступають перед НПП кафедри із науковою доповіддю, тему якої визначає кафедра. Професор кафедри обирається таємним голосуванням на Вченій раді КНУ з врахуванням рекомендації відповідної кафедри, конкурсної комісії. Про продовження контракту приймається рішення на основі подання повного пакету документів із заявою про продовження контракту, схвалення звіту НПП на засіданні кафедри і конкурсною комісією із врахуванням педагогічних і кваліфікаційних якостей, результатів рейтингування, виконання індивідуального плану. При спілкуванні з академічним персоналом, завідувач кафедри Бортник С. зазначив, що проблем при підборі НПП для даної ОП не виникало. При процедурі підбору кадрів враховується також думка здобувачів. Однак відповідні опитування відбуваються лише усно.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм». Безпосередньо до провадження навчального процесу залучені у якості зовнішніх сумісників провідні фахівці галузі, зокрема: з Інституту географії НАНУ (Спиця Р. - завідувач сектору геоморфології, с. н. с., Дорошкевич С. - к. геогр. н., с. н. с. сектору палеогеографії, Кармазиненко С. - к. геогр. н., с. н. с., сектору палеогеографії, к. геогр. н.), Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАНУ (Костюченко Ю. - провід. н. с., д. т. н.). Вони проводять також гостьові тематичні заняття, зокрема Спиця Р. провів лекцію, присвячену 60-річчю заснування відділу геоморфології, його історії, науковим здобуткам та перспективам розвитку (<http://www.geomorph.univ.kiev.ua/news/2021/04/geomorphology60.html>). Зустріч з роботодавцями підтвердила, що більшість з них активно приймають здобувачів ОП для проходження виробничої практики, зокрема: відділ геоморфології і палеогеографії Інституту географії НАНУ, відділ аерокосмічних досліджень в геоecології, Державна установа «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАНУ», ДП Український державний науково-дослідний інститут проєктування міст «Діпромисто» імені Ю. М. Білокозя; Центр регіональних геологічних досліджень ДП «Українська геологічна компанія», АТ «Візіком» (діяльність у сфері інжинірингу, геології, геодезії; ГІС), Travel Professional Group, турагенство Coral Travel. Окремі роботодавці залучені до роботи державних екзаменаційних комісій (Палієнко В., Інститут географії НАНУ; Гожик П., Інститут геологічних наук НАНУ). Під час спілкування у фокус-групі зі здобувачами однак засвідчило, що вони не можуть пригадати, хто з роботодавців залучений для реалізації освітнього процесу. ЕГ радить залучати здобувачів до активних форм роботи, слухання та сприйняття інформації під час навчальних занять (лекцій, семінарів тощо), які проводять роботодавці, здійснювати опитування щодо їхньої зацікавленості в зустрічах з роботодавцями конкретних установ, підприємств та організацій.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Відкриті лекції для здобувачів ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» проводять професіонали-практики та роботодавці. Зокрема: Бортник Т., керівник напрямку туристичної компанії ТОВ «Travel Professional Group» та Полянська К., еколог МБО «Екологія-право-людина», провели лекції з питань розвитку природопізнавального туризму (<http://www.geomorph.univ.kiev.ua/news/2021/04/pryrodopiznavalnyi-turyzm.html>)

<http://www.geomorph.univ.kiev.ua/news/2021/11/18-11-21-lecture-EPL.html>

<http://www.geomorph.univ.kiev.ua/news/2021/10/7-10-21-lecture-EPL.html>) Голубцов О. та Спиця Р., Інститут географії НАНУ, провели для здобувачів лекції про сучасний стан та прикладне значення геоморфологічних досліджень (<http://www.geomorph.univ.kiev.ua/news/2021/04/geomorphology60.html>). Фахівці відповідної галузі з науково-дослідних установ НАН України (Інститут географії НАНУ, Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАНУ) залучені до викладання аудиторних занять на умовах зовнішнього сумісництва (Спиця Р., Дорошкевич С., Кармазиненко С., Костюченко Ю.). ЕГ рекомендує залучити представників роботодавців ОП до загальноуніверситетської Ради стейкхолдерів.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В ЗВО сформована система професійного розвитку викладачів, що відповідає їх потребам та інтересам. Така позиція наскрізною лінією проходить у Статуті КНУ імені Тараса Шевченка (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf> п. 2.4, 7.16), «Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>, п. 5.14-5.17) згідно з яким підвищення кваліфікації за накопичувальною системою складає 6 кредитів ЄКТС на 5 років. При цьому підвищення кваліфікації НПП може здійснюватись різними шляхами із використанням різних форм формальної, неформальної та інформальної освіти. Аналіз наданих на запит ЕГ документів ЗВО (додаток 2) свідчить, що найбільш поширеними формами підвищення кваліфікації є міжнародне (Герасименко Н., Бортник С., Погорільчук Н., Ковтонюк О., Лаврук Т.) та у ЗВО України (Герасименко Н., Ковтонюк О., Погорільчук Н., Лаврук Т.). Також КНУ організовує курси підвищення кваліфікації за програмою «Роль гарантів освітніх програм у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти» (1 кредит ЄКТС), яким скористалась Герасименко Н.; програмою «KNU Teach Week» (1 кредит ЄКТС) для підвищення кваліфікації та розвитку педагогічних компетентностей викладачів – Погорільчук Н., Ковтонюк О., Лаврук Т. Під час спілкування у фокус групі з академічним персоналом ЕГ переконалась, що НПП мають широкі можливості для проходження стажувань як в Україні, так і закордоном. При чому вони мають можливість проходити зарубіжне стажування безкоштовно в рамках численних проєктів та угод КНУ з ЗВО-партнерами. Завдяки використанню вказаних можливостей НПП пройшли стажування у провідних наукових і освітніх зарубіжних установах: проф. Бортник С. - науково-педагогічне стажування в Інституті географії Університету Яна Кохановського (м. Кельце, Польща); проф. Н. Герасименко за програмою Еразмус+ Академічна мобільність викладачів - стажування в Університеті Камеріно (Італія); ас. Є. Рогозін за програмою Еразмус+ стажувався в Лундському університеті (Швеція). Проходження стажування цими викладачами підтверджено наданими документами. У цілому, система професійного розвитку відповідає потребам та інтересам викладачів, є різносторонньою та багатоманітною.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

КНУ імені Тараса Шевченка стимулює розвиток викладацької майстерності, що відзеркалено у Статуті ЗВО (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf> п. 2.4, 7.16), «Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf> , п. 5.5-5.9). У відповідності до цих документів у КНУ функціонує дієва система заохочення НПП, яка враховує оцінювання наукової роботи, методичної роботи, лідерської роботи, викладацької діяльності НПП. Відповідно до Положення у п.5.9 вказано основні форми стимулювання викладацької діяльності НПП Університету, серед яких: представлення до відзнак Президента, Кабінету Міністрів, Верховної ради та інших державних нагород; відзнаки Університету; премія імені Тараса Шевченка Київського національного університету імені Тараса Шевченка; премії, в тому числі – за публікаційну активність тощо. У ході спілкування у фокус-групі з академічним персоналом ЕГ переконалась в тому, що для НПП процедура відзначення та преміювання, запроваджена в КНУ є зрозумілою та прозорою. Матеріальне преміювання відбувається відповідно до «Положення про стимулювання співробітників Київського національного університету імені Тараса Шевченка за результатами наукової діяльності». Викладачі отримують матеріальне винагородження за високу публікаційну активність щоквартально. Наприклад, доц. Погорільчук Н. була нагороджена за значну кількість публікацій, які індексуються в наукометричних базах WoS та SCOPUS. Окрім цього, викладачі були нагороджені державними відзнаками за високу професійну майстерність - Стецюк В. нагороджений нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України»; проф. Бортник С. нагороджений нагрудним знаком МОН України «Василь Сухомлинський». Додатковим стимулюючим фактором є підвищення посадових окладів працівників, які удостоєні почесних звань Університету (збільшуються на 15 %). НПП підтвердили, що вони мають право один раз на п'ять років отримати творчу відпустку зі збереженням заробітної плати для підвищення науково-педагогічної кваліфікації.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Наявність прозорої, неупередженої, кількарівневої процедури конкурсного добору викладачів з урахуванням їхнього фаху та можливості викладати певні дисципліни, публіцистичної активності відповідно до окремих положень. Наявність прозорої процедури преміювання та відзначення НПП, яка включає різноманітні види діяльності, як от: оцінювання наукової роботи, методичної роботи, лідерської роботи, викладацької діяльності НПП. Преміювання за значні наукові здобутки викладачів здійснюється в ЗВО щоквартально. Підвищення кваліфікації має різносторонні форми формальної, неформальної та інформальної освіти та спрямування. Активна співпраця з роботодавцями, широкє залучення їх до реалізації освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недоліки за ОП відсутні. Але мають місце певні слабкі сторони. ЕГ відзначає слабку публікаційну активність НПП відповідно до предметної області окремих навчальних дисциплін (зокрема ОК24 «Соціально-політичні студії», ОК 19 «Економічна та соціальна географія світу»). Експертною групою рекомендуємо підвищити публікаційну активність НПП у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science, фахових виданнях України. ЕГ рекомендує залучити представників роботодавців ОП до загальноуніверситетської Ради стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

За результатами аналізу сильних та слабких сторін Критерію 6, можна визначити, що Рівень відповідності критерію – В, бо за критерієм 6 ОП цілком відповідає акредитаційним вимогам за всіма підкритеріями. Інноваційна практика відсутня. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, що викладають за даною ОП, дозволяє забезпечити досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Виявлені слабкі сторони є не суттєвими та можуть бути швидко усунені.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Визначення матеріально-технічної бази, порядок звітності та фінансові ресурси регулюються відповідно до п.9 «Статуту КНУТШ» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>). Документи фінансової звітності опубліковані за посиланням <http://www.univ.kiev.ua/ua/official>. Матеріально-технічні ресурси доступні для використання здобувачами вищої освіти та НПП. Досягнення цілей та ПРН, визначених в ОП забезпечується навчальними лабораторіями, які оснащені спеціалізованим обладнанням, що сприяє набуттю навичок проведення польових та лабораторних досліджень. Використання навчальних лабораторій екології ландшафту, інформаційних технологій географії та синоптичної лабораторії сприяють досягненню цілей та ПРН, визначених в ОП й дають можливість вивченню правильного використання на практиці базових понять з теорії геоморфології, організації природопізнавального туризму, сприяють отриманню навичок збору, обробки та аналізу інформації в області географічних наук, використанню інформаційних технологій, картографічних та геоінформаційних моделі при вивченні процесів формування і розвитку рельєфу земної поверхні, організації та функціонування галузі природопізнавального туризму тощо. Використання лабораторії геоінформації та туризму дає можливість отримання навичок з організації та проведення науково-практичних досліджень з туризму (http://www.lgtinfo.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=18&Itemid=30&lang=uk). В навчально-методичному кабінеті загальної геології та геоморфології представлено колекції гірських порід і мінералів, що припускає набуття навичок визначення основних характеристик та складу цих компонентів географічної оболонки й аналізу складу та будови природних і соціосфер, що входять до предметної сфери геоморфології та природопізнавального туризму на різних просторово-часових рівнях (<http://www.geomorph.univ.kiev.ua/research/mineralogy-and-petrography-collection.html>). Під час огляду матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОП було продемонстровано навчальні аудиторії, лекційні аудиторії, наявність плакатів з навчальними матеріалами, які оснащені проєкторами, а також три комп'ютерні класи, а також, з'ясовано, що протягом 2019-2020 рр. було придбане обладнання для навчальної лабораторії екології ландшафту. Зі слів гаранта ОП на даній ОП реалізуються програми за рахунок: коштів державного бюджету, що виділяються на проведення фундаментальних і прикладних досліджень.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти, які опановують ОП, мають можливість безоплатно користуватися інфраструктурою та інформаційними ресурсами Університету, географічного факультету та лабораторною базою кафедр, навчально-науковими, спортивними, оздоровчими базами університету. Здобувачі вищої освіти мають безкоштовний доступ до мережі Інтернет, у корпусі географічного факультету присутні вільні зони з доступом Wi-Fi. Під час огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано галузевий відділ Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича, який розташований у корпусі географічного факультету й має необхідні матеріали для навчання за даною ОП. Всі члени освітнього процесу забезпечені вільним доступом до бібліотечного (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/opis.php3>) та навчально-методичного фонду (<https://geo.knu.ua/biblioteka/pidruchnyky-ta-navchalni-posibnyky/>). Електронні ресурси бібліотеки містять електронний каталог (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/poshuk.php3>), електронну картотеку (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/card.php>), список посилань на бібліотечні ресурси інших ВНЗ України в Інтернет (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>), перелік наукових журналів КНУТШ (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/fonds/univmag/poshuk.php3>) тощо. За запитом було надано перелік фахових видань, які передплачує та отримує за бібліотечним обміном бібліотека ЗВО, дотичних до ОП (документ отриманий за запитом від 23.02.2022 р.). Наявні три комп'ютерні класи з спеціалізованим програмним забезпеченням для геоінформаційного та (гео)статистичного аналізу (QGIS, SAGA GIS, SNAP Toolbox, R, R Studio). Всі учасники освітнього процесу мають можливість безоплатного доступу до інфраструктури та інформаційних ресурсів, які необхідні для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Також, під час зустрічей було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти доступ до всесвітніх наукометричних баз (Web of Science, Scopus) та інших, які представлені в Науковій бібліотеці.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Задля виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів вищої освіти проводяться щорічні соціологічні опитування UNIDOS, які включають, зокрема, і питання якості освітнього середовища, результати опитувань й розміщені на веб-сторінці http://unidos.univ.kiev.ua/?q=zvity_pro_doslidzhennya. Безпека освітнього середовища визначається дотриманням чинних правил, вимог та інструкцій: «Правила внутрішнього розпорядку КНУТШ» (<http://prof.univ.kiev.ua/prof2/2015/03/02/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0-%D0%B2%D0%BD%D1%83%D1%82%D1%80%D1%96%D1%88%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BA%D1%83-%D1%83%D0%BD%D1%96/>), «Положення про поселення, переселення та виселення у студентських гуртожитках КНУТШ» (<https://studmisto.knu.ua/management1/documents1/standing-order/431-polozhennya-pro-posedennia-pereselenia-ta-vyselelnia-u-studentskykh-hurtozhytkakh-kyivskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-tarasa-shevchenka>). «Правила внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках КНУТШ» є основним нормативним документом, що регламентує умови проживання здобувачів вищої освіти, внутрішній розпорядок у студентських гуртожитках, права та обов'язки мешканців гуртожитку, порядок заохочень та стягнень, відповідно до Правил – внутрішній розпорядок у гуртожитках Університету регламентується даними Правилами, затвердженими Ректором Університету, погодженими з первиною профспілковою організацією та органами студентського самоврядування. (<https://studmisto.knu.ua/management1/documents1/regulation-documents/257-pravya-vnutrishnoho-rozporiadku>). Всі здобувачі вищої освіти, які мешкають в гуртожитку, забезпечені всіма необхідними умовами для проживання (в гуртожитку наявні спортивні кімнати, кімнати для навчання та відпочинку; в кімнаті мешкає по 3 особи). Пільги на проживання мають здобувачі які мають пільгову категорію, які встановлено на законодавчому рівні. Відповідно до п 7.9 У «Статуту КНУТШ» «особи, які навчаються в Університеті, мають право на спеціальний навчально-реабілітаційний супровід і вільний доступ до інфраструктури Університету, відповідно до медико-соціальних показань за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я»; до п. 4.3 «Університет забезпечує дотримання соціального захисту членів трудового колективу та інших учасників освітнього процесу». Для забезпечення фізичного здоров'я в ЗВО функціонує Університетська клініка, яка є закладом охорони здоров'я та лікувально-навчально-науковим структурним підрозділом (<http://univ.kiev.ua/ua/departments/uc>). На базі ЗВО працює організаційний і навчально-науковий структурний підрозділ – Інститут психіатрії, який створено з метою забезпечення психічного здоров'я, надання високоспеціалізованої медичної допомоги особам з вадами психічного здоров'я тощо (<http://univ.kiev.ua/ua/departments/psychiatry>), психологічна служба КНУТШ (<http://knu.ua/ua/departments/ps/>), чат підтримки Helper Hub (https://t.me/helper_hub) у Telegram.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В ЗВО приділяється значна увага освітній, організаційній, інформаційній, консультативній та соціальній підтримці здобувачів вищої освіти. Освітня підтримка здобувачів ОП реалізовується за умов надання вільного доступу до навчально-методичної літератури (<https://geo.knu.ua/biblioteka/pidruchnyky-ta-navchalni-posibnyky/>). Інформаційна та консультативна підтримка здобувачів вищої освіти ґрунтується на безпосередньому спілкуванні на годинах консультацій та через соціальну мережу Facebook, де створено профілі випускаючої кафедри та факультету <https://www.facebook.com/KNUGeomorph>, <https://www.facebook.com/geofak.knu>, сайт факультету <https://geo.knu.ua/>, платформу <https://geo.univ.org.ua/course-cat/kafedra-zemleznavstva-ta-geomorfologiyi/>, корпоративної електронної

пошти. В ЗВО працює наукова молодіжна самоврядна організація «Наукове товариство студентів і аспірантів КНУТШ», секція якої представлена на географічному факультеті (<https://www.facebook.com/ntsageo>). Цілісність виховної роботи забезпечує Молодіжний центр культурно-естетичного виховання (<http://www.univ.kiev.ua/ua/dep/molod-center/>). Інформування Студентським Парламентом Університету (<http://sp.knu.ua/>) й факультету (<https://geo.knu.ua/studentske-zhyttya/studentskyj-parlament/>) відбувається в соціальних мережах Telegram, Facebook, Instagram, на веб-сторінках. Профбюро студентів географічного факультету забезпечує інформування через веб-сторінку (<https://geo.knu.ua/studentske-zhyttya/studentska-profspilka/>). Системне забезпечення стратегічних комунікацій та ефективне позиціонування ЗВО у внутрішньому та зовнішньому інформаційному просторі з метою формування спільної корпоративної ідентичності, позитивного іміджу, бренду й репутації ЗВО забезпечує Центр комунікацій. Сприянням працевлаштування та проходження практик і стажувань студентів, випускників та аспірантів університету в організаціях-роботодавцях займається відділ сприяння працевлаштуванню та роботи з випускниками. Надання соціальної підтримки здобувачам вищої освіти реалізується 1 раз на рік Первинною профспілковою організацією ЗВО у разі, якщо здобувач є членом Профспілки.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

З метою забезпечення реалізації прав на освіту осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за ОП в ЗВО було впроваджено "Концепцію розвитку інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей» (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/07/КОНЦЕПЦІЯ-університет-рівних-можливостей.pdf>) Під час огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано відповідні архітектурні умови, а саме: приміщення облаштовано пандусами, санвузлами, ліфтами для маломобільних осіб, паркувальними місцями у корпусі географічного факультету. Серед здобувачів ОП на сьогодні немає осіб з особливими освітніми потребами, але абітурієнтам надано право вибору форм навчання під час вступу до ЗВО, безоплатного забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах. Відповідно до п 7.9 У «Статуту КНУТШ» – «Особи, які навчаються в Університеті, мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб з особливими освітніми потребами)» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>). Згідно п. 12.3.8 «Положення про організацію освітнього процесу» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf): «п. 12.3.8 Університет забезпечує учасникам освітнього процесу (у т. ч. іноземним громадянам і здобувачам освіти з особливими потребами) безперешкодний доступ до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, наукометричних баз даних, надання їм фахової консультаційної підтримки, тощо, а також належне технічне оснащення аудиторного фонду та гуртожитків, надає підтримку випускникам у працевлаштуванні».

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Відповідно до п 7.9 У «Статуту КНУТШ» – «Особи, які навчаються в Університеті, мають право на захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>). Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті регламентовані «Порядком вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ» (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/02/%D0%BF%D0%B4%D1%84.pdf>), «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) та «Етичним кодексом університетської спільноти» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>). Під час зустрічі зі студентськими організаціями було з'ясовано, що вони приймають активну участь у вирішенні конфліктних ситуацій й захисті прав студентів та обов'язково враховується думка Студентського парламенту. Також за необхідності студентські організації за допомогою юридичного відділу ЗВО надають консультативно-правову допомогу здобувачам вищої освіти, які звернулися з проханням про вирішення конфліктної ситуації. На веб-сторінці <https://univ.kiev.ua/official/preventing-corruption/#p2> у вільному доступі розміщено інформацію стосовно запобігання та протидії корупції, «Антикорупційну програму» (<https://univ.kiev.ua/official/preventing-corruption/#p2>) й заходи щодо запобігання та протидії корупції. Також на даній веб-сторінці розміщено порядок дій інформування про прояви корупції з боку посадових осіб, працівників та студентів ЗВО. На веб-сторінці факультету (<https://geo.knu.ua/skrynka-doviry/>) представлена можливість скористатися скринькою довіри, щоб висловити свою думку, допомогти покращити якість освіти на нашому факультеті та зробити освітнє середовище комфортнішим, або просто бажаєте поділитися враженнями щодо функціонування нашого факультету. Впродовж періоду навчання здобувачів вищої освіти, які опановують ОП, випадків сексуальних домагань, дискримінації, корупції не траплялось.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення ОП мають потужну базу, досягнення цілей та ПРН, визначених в ОП забезпечується навчальними лабораторіями, які оснащені спеціалізованим обладнанням, що сприяє набуттю навичок проведення польових та лабораторних досліджень. Всі звіти про використання фінансових ресурсів знаходяться у вільному доступі на офіційній веб-сторінці ЗВО. Всі учасники освітнього процесу мають можливість безоплатного доступу до інфраструктури та інформаційних ресурсів, які необхідні для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за даною ОП та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси, також з метою виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів вищої освіти проводяться щорічні соціологічні опитування UNIDOS. ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП використовуючи офіційні веб-сайти ЗВО та факультету, соціальні мережі, чати тощо. ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, але за даною ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються. В ЗВО існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, розроблені відповідні документи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендовано покращити інформаційну роботу зі здобувачами вищої освіти, які навчаються за даною ОП щодо загальних документів, які регламентують права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, процедури вирішення конфліктних ситуацій, реалізації права на академічну мобільність тощо. Також, рекомендовано періодичне оновлення ліцензійних програм, які використовують під час навчання та отримання навичок використання інформаційних технологій, картографічних та геоінформаційних моделей.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП у контексті Критерію 7 в цілому відповідає вимогам по всім шістьом підкритеріям. Зазначені недоліки, які стосуються матеріально-технічної бази, що використовують для підтримки освітнього процесу не є суттєвими і не мають значного впливу на якість підготовки здобувачів вищої освіти, що дає змогу оцінити відповідність критерію 7 на рівні В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В ЗВО процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу» (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>), Наказу Ректора від 11.08.2017 року за №729-32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису ОПП (ОНП), структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf), Наказу Ректора від 05.03.2018 року за №158-32 «Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження ОПП (ОНП)» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf), Наказу Ректора «Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих ОП» від 08.07.2019 року за №601-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Tymchasovyiy%20poryadok%20vnesennya%20zmin%20do%20OOP.pdf>). Згідно з п.2.1. «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу»: «Для розроблення нової ОП за ліцензованими спеціальностями (або за новою для університету спеціальністю) ініціатором формується проектна група, про що інформується керівник структурного підрозділу на базі якого буде забезпечуватися ОП. До складу проектної групи можуть входити науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники, здобувачі освіти, роботодавці і випускники. Для підготовки міжфакультетської або міждисциплінарної програми проектна група формується із представників відповідних структурних підрозділів Університету.» Перегляд ОП робочою групою проводиться кожного року у зв'язку з необхідністю врахування вимог опублікованих нормативно-правових документів, моніторингом ринку праці, аналізом пропозицій стейкхолдерів та зауважень отриманих при акредитації подібних програм. Згідно з Наказом Ректора № 595-32 від 5.07.2019 р. «Про внесення змін до наказу від 11.08.2017 за № 792-32 в частині затвердження форми опису ОПП (ОНП)» в 2019 році було оновлено форму опису та структуру ОП. Також було здійснено технічну редакцію назви ОП та уточнено назви деяких дисциплін. В 2020 р. в ОП було уточнено компетентності, ПРН, форму підсумкової атестації відповідно до стандарту вищої освіти України за спеціальністю 106 Географія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (згідно з Наказом МОН №805 від

16.06.2020

р.https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/07/10/106_Neohrafiya%20bakalavry.pdf). За словами гаранта в 2021 р. робочою групою було проведено перегляд ОП з урахуванням пропозицій стейкхолдерів щодо теоретичної та практичної підготовки здобувачів освіти, зауважень, що виникли під час проходження акредитації подібних ОП на факультеті.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що вони залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості шляхом проведення зустрічей наприкінці навчального семестру, участі в опитуваннях щодо змісту і структури ОП, актуальності і змісту освітніх компонентів тощо. Позиція здобувачів вищої освіти стосовно змісту та наповнення ОП також враховується шляхом обговорення цих аспектів безпосередньо під час лекцій, практичних, консультацій тощо. Зокрема здобувачами було запропоновано збільшити кількість кредитів на вивчення іноземної мови, ввести в перелік обов'язкових ОК ті, які дозволяють опанувати ГІС-картографування. Про це зазначили здобувачі під час зустрічі з ЕГ. Однак, всі ці пропозиції були висловлені в усній формі гаранта, тому ЕГ не мала можливості отримати документальне підтвердження. Зустріч зі студентськими організаціями дала змогу з'ясувати, що Студентський парламент географічного факультету бере участь у роботі Науково-методичної комісії, зокрема при розгляді й затвердженні змін до освітніх програм й при розгляді питань, пов'язаних із процедурами внутрішнього забезпечення якості ОП. Згідно з п. 3 «Положення про Науково-методичну раду КНУТШ» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=798>) та Наказом Ректора «Про склад Науково-методичної ради КНУТШ» від 26.12.2018 року за №1194-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm>) Студентський парламент може делегувати до складу Науково-методичної ради Університету до 5 осіб із числа членів парламенту. Керуючись «Статутом КНУТШ» встановлено здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм та завершення формування цілісної системи моніторингу та забезпечення якості освіти на основі «Програми заходів із забезпечення якості освіти у КНУТШ».

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Відповідно до п. 2.4. «Статуту КНУТШ»: «Реалізація цілей освітньої діяльності ЗВО здійснюється шляхом залучення представників роботодавців, провідних учених і фахівців-практиків, у тому числі із за меж України, до формування змісту освітніх програм, до визначення процедур оцінювання, до участі у освітньому процесі та підсумковій атестації»; до п.6.17. «З метою вироблення стратегії і напрямів провадження освітньої та/або наукової діяльності ректор Університету має право утворювати на громадських засадах дорадчі (дорадчо-консультативні) органи (раду роботодавців, раду інвесторів, раду бізнесу, студентську, наукову раду, раду старійшин тощо). У разі утворення таких органів їх керівники можуть входити до складу Вченої ради Університету за її рішенням» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>). Також проводяться зустрічі роботодавців із здобувачами, у яких акцентується увага на актуальних вимогах до знань та вмінь, для успішного працевлаштування (<http://www.geomorph.univ.kiev.ua/>), новини про зустрічі зі стейкхолдерами регулярно з'являються в розділі новин на веб-сторінці кафедри, останні: <http://www.geomorph.univ.kiev.ua/news/2021/11/18-11-21-lecture-EPL.html>, <http://www.geomorph.univ.kiev.ua/news/2021/10/7-10-21-lecture-EPL.html>. Під час зустрічі з роботодавцями було з'ясовано, що збір пропозицій від роботодавців для перегляду ОП відбуваються індивідуально, під час спілкування з викладачам кафедри, зустрічей, лекцій тощо. Рекомендації від роботодавців щодо удосконалення ОП: Олещенко А. - для посилення прикладної складової програми введено ОК «Основи ГІС-картографування»; Дерій М. – ОК «Морфометричний аналіз рельєфу». Представники компаній «Travel Professional Group» (Фоміна А.) та «Лью'ер Тревел» (Кучинська К.) – запропонували введення ОК «Природничотуристичне проектування», «Спецрозділи природничого туризму», «Правові та економічні основи природничого туризму». Доеднатися до громадського обговорення ОП можна за умовами (<https://geo.knu.ua/osvitni-programy/dlya-obgovorennya/>). А також було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти мають можливість відвідувати установи, заклади та місця, з якими співпрацює кафедра та проходити практики.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Дана ОП акредитується вперше, що унеможливило збір, аналіз та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Роботу з випускниками проводить відповідальний на кафедрі та гарант ОП. Під час зустрічі з НПП визначили, що НПП здійснюють зворотній зв'язок з випускниками кафедри, мають розгалужену мережу комунікації з ними: Facebook, ділові зустрічі, взаємні консультації, спільні науково-практичні конференції. На кафедрі проводяться регулярні зустрічі з випускниками, що працюють в галузі, під час яких вони діляться досвідом кар'єрного зростання, наприклад, зустріч з головою правління ТОВ «ІТ-Транзит» А. Михайленком. Під час проведення щорічного заходу «День географа» (зустріч випускників) викладачі кафедр цікавляться кар'єрним зростанням випускників. Щорічно на факультеті проводиться профорієнтаційний захід «Геокар'єра», в якому беруть

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі з проектною групою та НПП було зазначено, що недостатнє забезпечення освітнього процесу власними розробками НПП було посилено шляхом публікацій матеріалів досліджень у фахових та наукометричних виданнях. Також, було підтверджено, що НПП ЗВО долучаються до Програми вдосконалення викладання у вищій освіті України (Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme), під час якої реалізується проєкт у ЗВО «Якісне навчання через якісне викладання», в рамках якого проводяться освітні цикли «KNU Teach Week». Гарантом було надано підтверджуючі документи про успішне проходження курсу підвищення кваліфікації та розвитку педагогічних компетентностей викладачів кафедри доц. О. Ковтонюк, доц. Н. Погорільчук, доц. Т. Лаврук, доц. О. Підкова («KNU Teach Week» 2020-21 н.р.).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» проводиться вперше, тому попередніх акредитацій і відповідно зауважень та пропозицій із них немає. Під час зустрічі в гарантом ОП, було висвітлено інформацію про те, що розробники ОП звертали увагу брали до уваги підсумки акредитаційної експертизи спеціальності 106 Географія ОП «Геоморфологія та палеогеографія» (2019 р.) для другого (магістерського) рівня, зокрема було значно підвищено публікаційну активність всіх викладачів кафедри у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, а також розширено мережу баз виробничої практики. Також було враховано зауваження отримані при проходженні акредитації ОП «Природнича географія» спеціальності 106 Географія першого (бакалаврського) рівня (2021). Зокрема було переглянуто розподіл кредитів між навчальними дисциплінами та практичною підготовкою, активізовано взаємодію із стейкхолдерами.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Процедури внутрішнього забезпечення якості освіти регулюються відповідно до «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу» (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>). Розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти за даною ОП відбувається на етапах розроблення, затвердження, моніторингу. До цих процесів обов'язково залучаються: адміністрація ЗВО, НПП, здобувачі вищої освіти та органи студентського самоврядування. П. 3.10 містить інформацію про участь студентів у обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення. Під час зустрічі зі студентськими організаціями було сконцентровано увагу на тому, що постійна співпраця відбувається у формі ділових зустрічей, круглих столів, систематичних засідань проєктної групи, засідань кафедри, метою яких є розгляд напрацьованих розробниками ОП ідей, ініціатив та пропозицій або ж зустрічних пропозицій представників академічної спільноти. Зокрема, за словами проєктної групи під час зустрічі було зазначено, що результати обговорення ОП було враховано під час перегляду кожного року. Розділ 3 Положення (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>) включає інформацію про основні інституційні рівні системи забезпечення якості освіти: «2. В Університеті виділяються наступні рівні функціонування системи забезпечення якості освіти, між якими розподіляються повноваження і обов'язки із виконання окремих функцій відповідних процедур і завдань», ця система включає 5 рівнів: 1) здобувачі освіти та їх ініціативні групи; 2) кафедри, гаранті ОП, проєктні групи ОП, НПП; 3) структурні підрозділи, які здійснюють освітню діяльність, їх керівні та дорадчі органи, навчально-допоміжний персонал, органи студентського самоврядування, галузеві ради роботодавців; 4) загально-університетські підрозділи; 5) Наглядова рада, Ректор та Вчена рада Університету. Під час зустрічі зі студентськими організаціями було зазначено, що Студентський парламент приймає участь в обговоренні стосовно питань удосконалення освітнього процесу, цей процес відбувається в результаті проведення моніторингу якості освіти, опитувань та анкетування.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЗВО дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, всі процеси регулюються відповідно до розроблених документів, які оприлюднено на офіційній веб-сторінці.

ОП переглядається з періодичністю раз на рік та у зв'язку з необхідністю врахування вимог опублікованих нормативно-правових документів, моніторингом ринку праці, аналізом пропозицій стейкхолдерів та зауважень отриманих при акредитації подібних програм тощо. Здобувачі вищої освіти, представники Студентського парламенту та стейкхолдери залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Система забезпечення якості ЗВО забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП під час проведення щорічних та семестрових моніторингів та опитувань.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Залучення здобувачів до процесу удосконалення ОП відбувається лише усно під час лекційних та практичних занять. Підтверджуючі документи щодо рекомендацій і пропозицій здобувачів, які навчаються на ОП, відсутні. Пропозиції щодо удосконалення ОП, внесення нових ОК для підсилення ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» від роботодавців відбувались також лише в усній формі. Рекомендовано залучати здобувачів вищої освіти до обговорення ОП під час засідання кафедри та проводити внутрішній (факультетський, кафедральний) моніторинг якості освіти. Рекомендації та пропозиції щодо покращення якості та перегляду ОП, які надають роботодавці, рекомендовано фіксувати підтверджуючими документами. А також, покращити інформування здобувачів вищої освіти щодо процедури внутрішнього забезпечення якості освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП за критерієм 8 загалом відповідає акредитаційним вимогам за рівнем В за усіма підкритеріями, інноваційна практика відсутня. Загалом критерій відповідає всім нормам, всі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються відповідно до розроблених документів, але необхідно покращити інформаційну роботу та впровадити збір документів з рекомендаціями та пропозиціями всіх учасників освітнього процесу стосовно перегляду ОП. Ці слабкі сторони однак не є суттєвими і підлягають швидкому вирішенню.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються рядом нормативних документів, які діють в ЗВО: п. 3 «Статуту КНУТШ» (<http://univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), п. 9, п. 10 «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ» (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>), «Етичним кодексом університетської спільноти» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-universitycommunity.pdf>). Всі документи опубліковано на офіційній веб-сторінці (<http://www.univ.kiev.ua/ua/official>) університету й нормативні документи знаходяться у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу та будь-яких зовнішніх користувачів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЗВО оприлюднює проекти ОП для громадського обговорення та змін до них на офіційному сайті не пізніше як за 1 місяць до їхнього розгляду. ОП є відкритою для громадського обговорення та отримання зауважень і пропозицій всіх стейкхолдерів, всі пропозиції приймаються на електронну пошту деканату географічного факультету (<https://geo.knu.ua/osvitni-programy/dlya-obgovorennya/>). Під час зустрічі з роботодавцями було зазначено, що всі бажаючі можуть ознайомитися з проектом ОП та надати власні пропозиції в будь-якому зручному форматі (консультації, зустрічі зі здобувачами, індивідуальні зустрічі з НПП тощо). У ЗВО практики розміщення таблиці пропозицій на сайті після закінчення громадського обговорення не виявлено.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На веб-сторінці (<https://geo.knu.ua/osvitni-programy/>) оприлюднено ОПП (включаючи її опис та зміст, в редакціях 2019, 2020 та 2021 років – https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/02/op_geomorfologiya_ppt_redakczija_2019_bak.pdf, https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/01/opp_geomorf_ppt_bak_2020.pdf, https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/02/op_geomorf_ppt_red_2021_bak.pdf), а також описи та силабуси (робочі програми навчальних дисциплін, включаючи інформацію про обов'язкові та вибіркові компоненти ОП) всіх ОК, включених до неї – <https://geo.knu.ua/osvitni-programy/opysy-osvitnih-program/robochi-programy-navchalnyh-dysczyplin-opp-geomorfologiya-ta-pryrodopiznavalnyj-turyzm-os-bakalavr/>. Обсяг інформації, що оприлюднюється, достатнім для того, щоб забезпечити можливість абітурієнтів зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за даною ОП. Також, опубліковано звіти за дослідженням ОП: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/02/rezultaty-opytuvannya-zdobuvachiv-za-opp-geomorfologiya_bak.pdf

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, вони є доступними та оприлюднені на офіційній веб-сторінці. Проект ОП оприлюднюють на веб-сторінці географічного факультету та всі учасники можуть долучитися до громадського обговорення шляхом відправлення листа з рекомендаціями, зауваженнями та пропозиціями щодо покращення ОП на електронну адресу. ЗВО на своєму офіційному веб-сайті опубліковує актуальну та достовірну інформацію про ОП в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На сайті ЗВО відсутня таблиця пропозицій після закінчення громадського обговорення ОП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм». Рекомендовано покращити умови для громадського обговорення ОП, а саме публікувати проект ОП та процес надання рекомендацій та пропозицій щодо покращення ОП за одним посиланням.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП за критерієм 9 загалом відповідає акредитаційним вимогам за рівнем В за усіма підкритеріями, інноваційна практика відсутня. Дана ОП має недоліки, але незначні. Необхідно вдосконалити технічні аспекти щодо процесу громадського обговорення проекту ОП, що може бути реалізовано в швидкому часі.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Заставецька Леся Богданівна

Члени експертної групи

Покоłodна Марія Миколаївна

Карайченцева Ганна Андріївна